

Van de redactie – Redactioneel

In het voorjaar van 2023 deed de voorzitter van de Nieuw-Vlaamse Alliantie (N-VA) en burgemeester van de stad Antwerpen, Bart De Wever, stof opwaaien met zijn uitspraak dat de academische historici in Vlaanderen ‘van het padje af’ zijn. In de ban als ze zijn van postmoderne en dekoloniale benaderingen van het verleden, zouden zij de Europeanen alleen nog zien als daders van onderdrukking en zouden zij de geschiedenis van Vlaanderen uitsluitend nog deconstrueren. Voor positieve en inspirerende initiatieven met betrekking tot het nationale verleden, zoals de Canon van Vlaanderen en de televisiereeks *Het verhaal van Vlaanderen*, zouden zij uitsluitend misprijzen hebben.

Behalve tot verontwaardiging leidden De Wevers uitspraken ook tot introspectie onder historici in Vlaanderen. Velen van hen willen geschiedenis beoefenen op een manier die betekenis heeft voor een ruimer publiek, maar hoe doen zij dit zonder hun ziel als kritische wetenschappers te verkopen? Op 9 februari 2024 organiseerden zij aan de Universiteit Antwerpen het Grote Geschiedenisdebat, waarin zij vooral luisterden naar wat politici, leerkrachten, erfgoedwerkers en activisten van hen verwachtten. Zelf pleitte ik er in een slotwoord voor een benadering van het verleden die enerzijds kritisch is, maar die anderzijds de geschiedenis tracht ‘bewoonbaar’ te maken voor zoveel mogelijk mensen. (Het slotwoord is hier te lezen; voor een kort verslag van deze dag, zie: *Historici.nl*.)

Vanzelfsprekend blijven dergelijke discussies niet beperkt tot Vlaanderen. Toch is het opmerkelijk dat zij in hoge mate getekend worden door de nationale context waarin zij zich ontploegen. De vaststelling dat *Het verhaal van Vlaanderen* fundamenteel anders werd ontvangen dan *Het verhaal van Nederland*, vormde voor de redactie van *BMGN – Low Countries Historical Review* een aanleiding om er een forum aan te wijden. Het voorliggende resultaat combineert de blik van enkele specialisten aan buitenlandse universiteiten met die van erfgoed specialisten en van historici die hun medewerking aan de reeks hebben verleend. In haar inleiding tot het forum reflecteert ook *BMGN*-redactielid Marijke Huisman over de vraag hoe historici de ‘twee zielen’ in hun beroepsidentiteit – die van ‘meester-verteller’ en die van ‘saboteur’ – met elkaar kunnen verzoenen.

Behalve het forum over de Verhalen van Vlaanderen en Nederland biedt dit nummer ook de eerste bijdrage van een serie die tot het eerste nummer van 2025 zal doorlopen. Elf jaar na het themanummer dat *BMGN* in 2013 aan de digitale geschiedenis heeft gewijd, probeert deze serie na te gaan in hoeverre de beloften van toen intussen zijn waargemaakt. In welke mate hebben digitale benaderingen van het verleden ons effectief nieuwe inzichten opgeleverd of ons zelfs in staat gesteld nieuwe vragen te beantwoorden? De reeks zal gedurende de komende maanden het antwoord op die vragen zoeken in diverse provincies van de geschiedenis. *BMGN*-redactielid Pim Huijnen, die het initiatief voor deze reeks nam, zal daar in het eerste nummer van 2025 een aantal conclusies aan koppelen. In de eerste bijdrage gaan Marly Terwisscha van Scheltinga, Sara Budts en Jeroen Puttevels met behulp van digitale

methoden op zoek naar vrouwelijke stemmen in vijftiende- en zestiende-eeuwse rijmpjes die deelnemers aan loterijen op hun lot schreven, in diverse steden in de Lage Landen. Dat deze stem niet zo heel erg blijkt te verschillen van de mannelijke stem zegt vermoedelijk meer over de beperkingen van dit bijzonder boeiende, maar ook aan conventies onderhevige corpus dan over de *agency* van vrouwen tijdens de betrokken periode. De uitbreiding van de gehanteerde methode naar andere tekstgenres is alvast veelbelovend om complexe vragen in verband met de connectie tussen taalpatronen en sociale identificaties te kunnen beantwoorden. Om de lezer een meer uitgebreide methodologische toelichting te kunnen bieden en de onderzoeksresultaten beter te kunnen visualiseren, opteren we ervoor de artikelen van deze serie online te publiceren in een nieuw verrijkt en op html gebaseerd format.

Namens de redactie,

MARNIX BEYEN

From the editors – Editorial

In the spring of 2023, the chairman of the New-Flemish Alliance (N-VA) and mayor of the city of Antwerp Bart De Wever caused major consternation by stating that the academic historians in Flanders had ‘strayed’. Enthralled by postmodern and decolonial approaches to the past, they were said to regard Europeans solely as perpetrators of oppression and were merely deconstructing the history of Flanders. They were said to express nothing but disdain for positive and inspiring initiatives relating to the national past, such as the Canon of Flanders and the television series *The story of Flanders* (*Het verhaal van Vlaanderen*).

Aside from causing indignation, the statements by De Wever led to introspection among historians in Flanders. Many of them would like to appeal to a broader public in their historical practice, but how can they do this without sacrificing their principles as discerning scholars? On 9 February 2024 in conjunction with the University of Antwerp, they organised the Great History Debate, in which they listened mainly to what politicians, teachers, heritage workers, and activists expected of them. In concluding remarks, I advocated a discerning approach to the past on the one hand, while on the other hand trying to keep history ‘inhabitable’ for as many people as possible. (My remarks can be read here; for a brief report about this day, see: *Historici.nl*.)

Such discussions obviously do not take place exclusively in Flanders. Remarkably, however, they are deeply imbued by the national context in which they transpire. Observing that reactions to *The story of Flanders* differed fundamentally from those to *The story of the Netherlands* was cause for *BMGN – Low Countries Historical Review* to organise a forum on the topic. The present result combines the views of a few specialists at universities abroad with those of heritage specialists and historians that helped bring about the series. In her introduction to the forum, *BMGN*-editor Marijke Huisman also reflects on the question of how historians reconcile the ‘two souls’ in their professional identity – that of ‘master narrator’ and that of ‘saboteur’.

In addition to the forum about the Stories of Flanders and the Netherlands, this issue features the first contribution in a series that will extend into the first issue of 2025. Eleven

years after the special issue that *BMGN* dedicated to digital history in 2013, this series is aimed at examining in what measure promises made at the time have been kept. To what degree have digital approaches to the past in fact supplied us with new insights or even enabled us to answer new questions? In the months ahead, the series will explore answers to those questions in various provinces of history. In the first issue of 2025, *BMGN*-editor Pim Huijnen, who initiated this series, will share some conclusions on the matter. In the first contribution, Marly Terwisscha van Scheltinga, Sara Budts, and Jeroen Puttevils use digital methods to embark on a quest for female voices in fifteenth and sixteenth-century rhymes that lottery participants wrote on their tickets, in various cities in the Low Countries. That such voices do not differ greatly from male voices presumably reveals more about the limitations of this particularly fascinating corpus (despite being ruled by conventions as well) than about the agency of women during the period concerned. Extending the method applied to other text genres already shows great promise for answering complex questions about the connection between language patterns and social identifications. We have opted to publish the articles in this series online in a new, enriched html-based format, in order to offer the reader a more extensive clarification of the used methodologies and techniques, and to improve the visualisation of the results.

On behalf of the editors,
MARNIX BEYEN